

‘GoeddoorGrond’: werken a

In elk perceel zijn proefveldjes geplant om opbrengsten te vergelijken

Een weerbare bodem kan problemen met bodemziekten verminderen. Deze ervaring is in verschillende teelten opgedaan. Een goed ontwikkeld bodemleven leidt tot een duurzamer teelt, met minder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Maar op welke manier kan een optimaal bodemleven in de bloembollenteelt gecreëerd worden? En in hoeverre gaat dit bodemziekten en –plagen tegen? In het nieuwe project ‘GoeddoorGrond’ werken 10 bollentelers aan de bodem, waarbij deze zaken in kaart worden gebracht.

Tekst: Geert van Diepen / Guus Braam - DLV Plant Team bloembollen - g.vandiepen@dlv-plant.nl – g.braam@dlvplant.nl
Foto's: DLV

In het project ‘Op Goede Gronden’ zijn een aantal jaren geleden belangrijke stappen gezet naar verduurzaming van de bollenteelt in het Noordelijk Zandgebied. De nadruk lag hier op het composteren van gewasresten op het eigen bedrijf. Compostering en toepassing van deze compost op het eigen bedrijf resulteerde in een afname van afvalstromen, een vermindering van het aantal transport-

bewegingen en een verhoging van de benutting van mineralen. De telers hadden aan het eind van het project de vraag in hoeverre een goed ontwikkeld bodemleven effectief is tegen bodemziektes als *Pythium*, *Rhizoctonia solani* en bepaalde aaltjes. Harde bewijzen hiervoor waren er echter nog niet.

In het project ‘GoeddoorGrond’ wordt gekeken in hoeverre een stabiel en goed ontwikkeld bodemleven problemen met bodemziekten kan verminderen. Hierbij is het belangrijk te weten op welke manier de ondernemer zijn teeltmaatregelen kan sturen, zodat de weerbaarheid van de bodem wordt verhoogd. De

hoofdgedachte is dat er door het aanbieden van een gevarieerde voeding aan de bodem ook een gevarieerd bodemleven ontstaat, waarin pathogenen minder kans krijgen. Door de

Theo Volkens is een van de nieuwe deelnemers aan ‘GoeddoorGrond’. “Het is belangrijk om je grond in goede conditie te krijgen, zodat de bodem voor je werkt en je minder afhankelijk wordt van chemische middelen. In de toekomst zul je het toch met minder middelen moeten doen”. Volkens heeft wisselende ervaringen met groenbemesters en bodemmiddelen. “Op de helft van een perceel stond bladrammenas als voorvrucht, de andere helft lag braak. Op het gedeelte met bladrammenas waren er duidelijk plekken met *Rhizoctonia* zichtbaar, ondanks het gebruik van bodemmiddelen. Dan vraag je je toch af in hoeverre deze middelen werken, en hoe hard ze nodig zijn”. In het project worden verschillende groenbemesters meegenomen, evenals de manier van onderwerken. “Tot nu toe ziet alles er goed uit, er zijn nog geen verschillen zichtbaar. In het najaar was de bodem bij sommige groenbemesters wel duidelijk droger. Door deel te nemen aan ‘GoeddoorGrond’ denk ik ik meer inzicht in mijn bodem te krijgen en dit te gebruiken om tot een gezonde en optimale teelt te komen”.

aan een gezonde bodem

inzet van een set van teeltmaatregelen om het bodemleven te stimuleren kan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (vooral bodemmiddelen) verminderd worden.

Hierbij gaat het onder andere om de volgende maatregelen:

- organische stofbemesting (soort, hoeveelheid);
- groenbemesters;

.....

‘Tijdens de bijeenkomsten kun je zien hoe het toepassen van de maatregelen bij andere telers loopt. Maar je weet pas of het op jouw bedrijf past als je het zelf probeert’

.....

- vruchtwisseling;
- grondbewerking, verdichtingen voorkomen;
- optimaliseren waterhuishouding;
- bemesting afstemmen op gewasbehoefte;
- bekalken.

Aan ‘GoeddoorGrond’ nemen 10 bloembollentelers in het Noordelijk Zandgebied deel.

Deze telers telen in de gemeentes Anna Paulowna, Zijpe en Den Helder. Een deel van deze telers heeft al eerder ervaring opgedaan in het project ‘Op Goede Gronden’. Voor een ander deel van de telers is dit een nieuwe manier om zich beter te richten op de bodem en het bodemleven. Op alle bedrijven is een proefperceel aangelegd waar een uitgebreide set teeltmaatregelen toegepast wordt. Elk jaar worden er verschillende groenbemesters ingezaaid en twee doseringen compost aangebracht. Daarnaast worden bodemmiddelen deels weggelaten en zijn proefveldjes geplant om opbrengstvergelijkingen te doen. Het bodemvocht en de bodemtemperatuur worden op elk perceel gemeten met een Dacom vochtsensor.

De percelen worden regelmatig gemonitord en verschillende fysische, chemische en biologische factoren worden gemeten. Daarnaast vinden er ook verschillende proeven en biotoetsen plaats bij PPO Bollen. In de proeven wordt de nadruk gelegd op *Rhizoctonia solani*, *Pythium* en wortelstieaaltjes, als belangrijke ziekteverwekkers in de bloembollenteelt.

Met al deze gegevens wordt er een beter beeld gekregen van het bodemleven en de gewasgroei. De eerste resultaten zijn dit jaar te zien. In 2012 wordt het project afgerond en kan de balans opgemaakt worden. De kennis en resultaten uit dit project worden verspreid binnen de bloembollensector, en ook naar ande-

re agrarische sectoren. In september is er een open dag op een van de deelnemende bedrijven. Hier wordt ‘GoeddoorGrond’ toegelicht en vinden er demonstraties plaats op het proefperceel. Daarnaast is er een infomarkt waar verschillende bedrijven vertegenwoordigd zijn. De open dag is voor iedereen toegankelijk.

Ronald Vink benadrukt de uitwisseling van kennis en ervaring tussen de telers. “We hebben een brede groep mensen in dit project, waardoor er veel ideeën naar voren komen. Ook hoor je via DLV Plant of PPO regelmatig nieuwe kennis, bijvoorbeeld over het behouden van structuur, ploegen en bandenspanning en aaltjesbestrijding. Tijdens de bijeenkomsten kun je zien hoe het toepassen van de maatregelen bij andere telers loopt. Maar je weet pas of het op jouw bedrijf past als je het zelf probeert”. Vink is erg te spreken over de vochtsensor; “Beregenen kost een hoop tijd en geld. Je wilt niet te vroeg, maar ook zeker niet te laat beginnen met beregenen. De vochtsensor is een steun in de rug om je vochtbalans op peil te houden. De resultaten van het proefperceel kunnen we weer toepassen op de omliggende percelen. Op deze manier willen we de teelt nog beter onder controle krijgen”.

Voor ‘GoeddoorGrond’ werken 10 bloembollentelers in het Noordelijk Zandgebied aan een duurzame teelt. Het doel is een actief bodemleven te creëren, waardoor ziekten en plagen worden onderdrukt en minder chemische middelen nodig zijn. ‘GoeddoorGrond’ loopt van 2009 t/m 2011, met uitloop in 2012. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met DLV Plant, PPO bollen, Projecten LTO-Noord en Dacom. Het project wordt gefinancierd door de Provincie Noord-Holland, Min. van LNV, Min. van VROM, Projecten LTO-Noord en Dacom.

De Dacom bodemvochtsensor